Skutkový podklad dovršen jest hotovou koupí nebo prodejem; nezáleží na tom, bylo-li zamýšleného cíle dosaženo, čili nic (cit. nál. z r. 1887), pročež jest koupě při volbách i tehdy trestnou, když nebyl dán koupený hlas osobě úmluvou naznačené (nál. ze dne 25. září 1882 č. 5873, sb. č. 482). Zakupování volebních legitimací trestným jest jako koupě volebních hlasů i v tom případu, když osoba opatřená legitimací ve skutečnosti práva volebního neměla (nál. ze dne 23. července 1885 č. 6085 sb. č. 808; nál. ze dne 17. dubna 1885 č. 14806, sb. č. 770; nál. ze dne 20. května 1886 č. 665 a ze dne 24. července 1886 č. 3978). Vylíčeného přečinu lze se též dopustiti koupí nebo prodejem hlasů při volbě volitelů povolaných k volbě poslanců za skupinu obcí venkovských (nál. ze dne 27. února 1886 č. 13694. sb. č. 827).

VII. Právo poplatkové.

Doklady potřebné k osvědčení práva volebního jsou kolku prosty (§ 9 zák. ze dne 14. června 1896 č. 169 ř. z.). Reklamace a rekursy podané proti rozhodnutím o reklamacích v záležitostech práva volebního jsou osvobozeny od poplatků (pol. saz. 44 s popl. z.).

Řád volební do sněmů zemských viz Ústavy zemské.

Řád železniční a dopravní viz Dráhy, E. v.

Řád živnostenský jest soubor zákonných ustanovení upravujících živnostenské poměry.

I. Dějiny.

Již od dob nejstarších vyvolával důležitý význam živností celou řadu státních opatření ku povznesení živností. Při tom křižovaly se hlavně dva směry; směr první hleděl zasahovati v obor živností předpisy a donucovacími institucemi, směr druhý zastával co nejrozhodněji svobodné provozování živností. Ze zařízení prvého směru nejdůležitějším jest cechovnictví. Cechovnictví děkuje původ svůj středověkému korporačnímu duchu a mělo za účel zjednati řemeslnictvu ochranu právní a slovo v městské správě; když pak později vyhrazeno právo dozoru a ochrany státu, měla se cechy jednak udržovati provozovací zručnost a mravnost řemeslnictva, jednak zaručiti ochrana a bezpečnost živností. V Rakousku samém obíralo se ve starší době veškero živnostenské zákonodárství téměř výhradně cechy a cechovními živnostmi, jakožto prvními činiteli veškeré živnostenské činnosti. Leč cechovnictví ukázalo dosti záhy mnoho stinných stránek a vad v té míře, že bylo v Rakousku nutno pomýšleti na nové a důkladné uspořádání živnostenských poměrů. První krok nastoupen u věci té vydáním t. zv. patentů řemeslnických, které vydány byly za Karla VI. r. 1731 nejprve pro Čechy a později působnost jich rozšířena i na ostatní dědičné země rakouské. Účelem těchto patentů bylo vymýtiti rozličné zlořády v cechovnictví a zásadou označily, že vyhledává se k zřizování cechů úřední povolení, že cechy spořádati mají vnitřní organisaci svou dle určitých stanov státem vydaných a že se zapovídají cechy nedovolené (pokoutní). Tento první pokus úpravy cechovnictví, pokud se týká živností, narazil však na obtíže tak četné, že nebylo lze nižádným způsobem provésti předpisy vydané s patenty řemeslnickými. Nový pokus učiněn r. 1739 t. zv. generálními články cechovními, které se rovněž nesly jednak k obmezení, jednak k reorganisaci cechovnictví: cechy směly se dopouštěti toliko ve větších osadách; důkladně upraveny poměry učňů a